

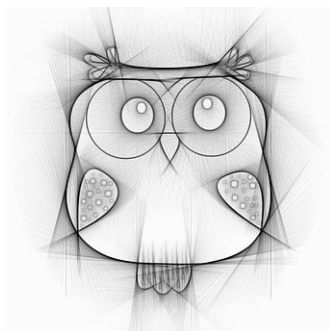
SERWIS INFORMACYJNY BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ

UNIWERSYTET ROLNICZY IM. HUGONA
KOŁŁATAJA W KRAKOWIE

NR 1/2019 (45)
(STYCZEŃ-LUTY)

W numerze:

1. Godziny otwarcia Biblioteki Głównej i czytelnicy wracają do normy po przerwie semestralnej	s. 3
2. Otwarta nauka	s. 3
3. OPEN ACCESS - co to dokładnie jest?	s. 4
4. Wykaz wydawnictw naukowych już opublikowany!	s. 5
5. Jak znaleźć czasopisma Open Access ze swojej dziedziny?	s. 6
6. Dlaczego warto mieć profil ORCID?	s. 7
7. Czy wiedzą Państwo, gdzie w Krakowie znajduje się Ławka Matematyków?	s. 8
8. Marcowe szkolenia Web of Science	s. 9

Serwis Informacyjny Biblioteki Głównej UR jest tworzony i redagowany przez zespół Oddziału Informacji Naukowej. Ukazując się co dwa miesiące, informuje o bieżących wydarzeniach w Bibliotece, istotnych zmianach w organizacji jej pracy, nowych dostępach testowych i subskrypcjach baz, nowościach w ofercie biblioteki z naciskiem na elektroniczne źródła, czy prowadzonych szkoleniach i warsztatach.

Przygotowanie:
Beata Tokarczuk
Adam Ruta

Wykorzystane na okładce oraz w tekstach elementy graficzne pochodzą ze strony <https://pixabay.com/>.

Godziny otwarcia Biblioteki Głównej i czytelni wracają do normy po przerwie semestralnej

BEATA TOKARCZUK

W OKRESIE PRZERWY SEMESTRALNEJ BIBLIOTEKA GŁÓWNA I CZYTELNI WYDZIAŁOWE PRACOWAŁY WEDŁUG ZMIENIONEGO GRAFIKU.

Ale wszystko dobre co się dobrze kończy. Sesja i ferie za nami. Wszystkich chętnych do skorzystania z usług Biblioteki zapraszamy do naszych oddziałów, które już pracują według normalnego harmonogramu. Zapraszamy!

Otwarta nauka

BEATA TOKARCZUK

MATERIAŁY ZE STRONY MINISTERSTWA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

W naszym bibliotecznym Oddziale Informacji Naukowej pojawiły się ostatnio pytania o publikowanie w otwartym dostępie. Jeśli Państwo zdecydują się na taką formę publikacji, to warto zacząć od zapoznania się z dokumentami zamieszczonymi na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Znaleźć je można pod tym [linkiem](#).

Publikacje obejmują tematykę zawartą w dużym stopniu w broszurze pt. Otwarta nauka: prawo autorskie i wolne licencje.

Publikacja jest dostępna w sieci pod adresem: <https://centrumcyfrowe.pl/czytelnia/otwarta-nauka-prawo-autorskie-i-wolne-licencje>.

Broszura powstała w ramach szkolenia **Prawo autorskie i wolne licencje w otwartej nauce**, które odbyło się w dniach 8 i 14 grudnia 2017 r. w Warszawie.

Zawiera ona następujące treści:

- Podstawy prawa autorskiego w otwartej nauce
- Licencje Creative Commons w nauce
- Wydawcy i czasopisma naukowe – zagadnienia prawne
- Otwieranie danych badawczych w zarysie.

Jeśli więc mają Państwo jakiegokolwiek wątpliwości - warto sięgnąć do źródła. Dokumenty na temat otwartego dostępu pochodzą ze strony [MNiSW](#).

OPEN ACCESS - co to dokładnie jest?

BEATA TOKARCZUK

Open Access (pol. otwarty dostęp) - oznacza wolny, powszechny, trwały i natychmiastowy dostęp dla każdego użytkownika sieci do cyfrowych form zapisu danych i treści naukowych oraz edukacyjnych.

Dwa główne modele ruchu Open Access to:

Repozytoria – tzw. zielona droga (green road), czyli archiwizacja kopii własnej pracy w otwartych archiwach. Obecnie wszystkie repozytoria można wyszukiwać na portalu Open DOAR (Directory of Open Access Repositories) www.andoar.org.

Można wyróżnić dwa rodzaje repozytoriów:

- repozytoria instytucjonalne – np. uniwersyteckie, gromadzą artykuły, dysertacje naukowe, wykłady i inne materiały zarchiwizowane przez swoich pracowników
- repozytoria dziedzinowe – np. ELIS, gromadzą materiały dotyczące jednej dziedziny.

Czasopisma otwarte – tzw. złota droga (gold road), która polega na publikowaniu artykułów naukowych w recenzowanych czasopismach z otwartym dostępem. Koszty publikacji ponosi autor lub instytucja finansująca jego badania. DOAJ (Directory of Open Access Journals) to portal, na którym można znaleźć wszystkie otwarte czasopisma: www.doaj.org/doaj

Ponadto, istnieje wiele innych, ważnych dla nauki i edukacji zasobów, zaliczanych do otwartych:

- otwarte materiały edukacyjne,
- biblioteki cyfrowe i inne zasoby.

Twórcy nie zrzekają się swoich praw autorskich, a publikowanie treści wiąże się z wolnymi licencjami np. Creative Commons.

Publikując swoje prace w Open Access zyskuje się wzrost widoczności, szybkie upowszechnienie, wzrost cytowań, nawiązanie kontaktów oraz bezpłatną promocję.

Co zrobić, aby praca była dostępna w Open Access?

- publikujmy w recenzowanych czasopismach z listy **DOAJ**,
- wykorzystajmy krajową licencję **Springer Open Choice**,
- publikacje związane z dziedzictwem kulturowym czy historią nauki mogą być umieszczone w wybranych Bibliotekach Cyfrowych.

Politykę otwartości swojego wydawcy można sprawdzić w serwisie **Sherpa RoMEO**.

Otwarty mandat to wymóg, aby publikacje prezentujące wyniki badań finansowanych ze środków publicznych były bezpłatnie dostępne w Internecie. Otwarte mandaty przyjęło wiele naukowych instytucji na świecie, wg serwisu **ROARMAP** jest ich ponad 300. Według danych z dnia 08.01.2019, w Polsce otwarty mandat wprowadziło **6 instytucji**.

Bibliografia:

1. *Otwarta nauka: prawo autorskie i wolne licencje* / E. Majdecka, K. Strycharz. Warszawa, 2018 (CC BY 4.0);
2. *Otwarta nauka, czyli dobre praktyki uczonych* / P. Szczęsny. Toruń, 2013 (CC BY-SA PL 3.0);
3. *Otwarty dostęp do publikacji naukowych : kwestie prawne* / K. Siewicz. Warszawa, 2012 (CC BY 3.0 PL).

Wykaz wydawnictw naukowych już opublikowany!

BEATA TOKARCZUK

Dr Emanuel Kulczycki zamieścił na swoim blogu Warsztat Badacza [nowy wpis](#) z informacją o ukazaniu się komunikatu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z Wykazem wydawnictw naukowych.

Zgodnie z Ustawą 2.0 wykaz będzie służył do ewaluacji publikacji książkowych (monografii, prac pod redakcją, rozdziałów) w latach 2017–2020. Wykaz obejmuje 536 wydawnictw: 36 na Poziomie 2 oraz 500 na Poziomie 1.

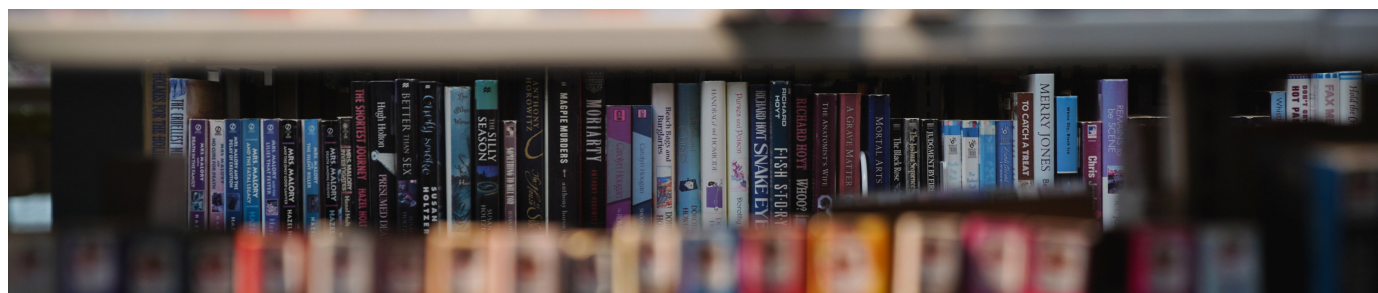
Pobierz wykaz w formacie PDF

Dalej w artykule znajdą Państwo odpowiedź na pytanie czemu służy wykaz wydawnictw (docenienie roli monografii w naukach humanistycznych i społecznych), instrument znany na świecie, wydawnictwa etyczne i z procedurą recenzowania, przede wszystkim wydawnictwa polskie, co z monografiami w wydawnictwach spoza wykazu, jak sporządzono wykaz.

Wykaz wydawnictw monografii naukowych, ogłoszony komunikatem z dnia 18 stycznia 2019 r., został sporządzony przez ministra na podstawie projektu przedstawionego przez zespół.

Na koniec dobra wiadomość

Wykaz będzie uzupełniany. Wydawnictwa, które nie znalazły się w wykazie obecnie ogłoszonym, będą mogły złożyć wnioski o uwzględnienie ich w wykazie. Oceny wniosków dokona Komisja Ewaluacji Nauki, której pierwsza kadencja rozpocznie się 1 marca 2019 r. Szczegółowe informacje dotyczące zakresu i formy danych przedstawianych we wniosku oraz procedury aplikowania wydawnictw o ocenę KEN w celu umieszczenia ich w wykazie, zostaną ogłoszone odrębnym komunikatem, po ich opracowaniu przez Komisję.

Jak znaleźć czasopisma Open Access ze swojej dziedziny?

BEATA TOKARCZUK

Jednym z podstawowych składników Otwartej Nauki są czasopisma wydawane w trybie otwartego dostępu. Na blogu Warsztat Badacza znajda Państwo kilka wpisów na ten temat.

Chociaż coraz więcej osób wie, czym jest otwarty dostęp oraz poszukuje czasopism Open Access, to nie zawsze wszyscy zdają sobie sprawę, od czego rozpocząć poszukiwania. Dr Emanuel Kulczycki zebrał podstawowe informacje, które mogą posłużyć poruszaniu się w bazach czasopism Open Access. Ten wpis może się przydać zarówno autorom poszukującym miejsca do publikacji, jak i czytelnikom, którzy mogą znaleźć ciekawe materiały i nowo powstające periodyki.

Jest oczywiście dużo więcej miejsc, w których można znaleźć informacje o czasopismach Open Access. Jednakże zaawansowani użytkownicy znajdują je bez większych problemów, a mniej zaawansowani zostaliby zarzuceni niepotrzebnymi linkami. Zaprezentowany w tym wpisie materiał to i tak szeroka brama do przeogromnej liczby czasopism wydawanych w otwartym dostępie.

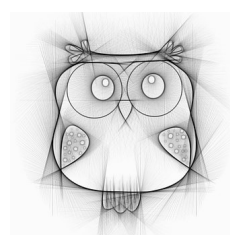
Wpis podzielony jest na trzy części:

1. Co zrobić, jeśli znamy tytuł czasopisma, ale nie wiemy, jaką politykę publikowania przyjmuje?
2. Przeglądanie katalogu czasopism Open Access.
3. Dalsze poszukiwania w listach wielodyscyplinowych.

Cały artykuł znajda Państwo [TUTAJ](#).

Dodatkowo Autor poleca 4 broszury informacyjne Stowarzyszenia EBIB dotyczące Open Access, z którymi warto się zapoznać:

- [Otwarta nauka, czyli dobre praktyki uczonych](#) autorstwa Pawła Szczęsnego z PAN.
- [Otwarte czasopisma. Zakładanie czasopism naukowych oraz transformacja czasopism zamkniętych](#) autorstwa Emanuela Kulczyckiego z UAM.
- [Studium przypadku: udane projekty Open Access w Polsce](#) autorstwa Karoliny Grodeckiej z AGH. (w druku)
- [Modele biznesowe otwartego publikowania naukowego. Informator dla polskich wydawców uczelnianych](#) autorstwa Bożeny Bednarek-Michalskiej z UMK.

Dlaczego warto mieć profil ORCID?

ADAM RUTA

Większość uczelni wyższych w Polsce wprowadziła obowiązek uzyskania identyfikatora ORCID (Open Researcher and Contributor ID) przez pracowników naukowych. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nauczyciele akademicy zobowiązani są posiadać elektroniczny identyfikator naukowca. Ponadto monografie i artykuły naukowe będą podlegały ewaluacji, jeżeli informacje o nich będą umieszczone w bazie danych dostępnej za pośrednictwem elektronicznego identyfikatora naukowca. W I półroczu 2019 roku powinno zostać opublikowane rozporządzenie ministra nauki i szkolnictwa wyższego w tej sprawie. Jest niemal pewne, że identyfikatorem tym będzie ORCID.

Zachęcamy nauczycieli akademickich do zapoznania się z naszymi poradnikami opublikowanymi na stronie internetowej Biblioteki Głównej Uniwersytetu Rolniczego:

1. Jak założyć konto w ORCID – opisaliśmy krok po kroku jak zarejestrować się i prawidłowo uzupełnić dane w profilu ORCID;
2. Jak pobrać dane z bazy REPO Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie – czyli jak w prosty sposób można uzupełnić listę swoich publikacji w profilu ORCID;
3. Jak pobrać dane ze swojego profilu Researcher ID – czyli jak powiązać dane profilowe ORCID i Researcher ID;
4. Jak pobrać dane ze Scopus Author Profile – czyli jak powiązać dane profilowe ORCID i Scopus;
5. Jak pobrać dane ze swojego profilu Google Scholar – czyli jak zaimportować dane w formacie BibTeX z Google Scholar;
6. Jak uzupełnić ręcznie listę swoich publikacji w profilu ORCID.

Ponadto zachęcamy do obejrzenia filmu instruktażowego przygotowanego przez Ośrodek Przetwarzania Informacji – PIB:

Jak przypisać ORCID ID do osoby w PBN

Z ostatniej chwili: w dniu 15.02.2019 ukazało się Zarządzenie Rektora nr 8/2019 o obowiązku uzyskania przez nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących działalność naukową w Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie międzynarodowego indywidualnego numeru ORCID (Open Researcher and Contributor ID).

Czy wiedzą Państwo, gdzie w Krakowie znajduje się Ławka matematyków?

BEATA TOKARCZUK

Cała historia ma swój początek w roku 1916. Spacerując wieczorem po krakowskich Plantach, młody uczoney Hugo Steinhaus usłyszał nagle z ławki obok hasło całki Lebesgue'a. Jak się okazało, rozmawiali Stefan Banach – matematyk-samouk i Otton Nikodym, absolwent studiów matematycznych we Lwowie, nauczyciel matematyki w IV gimnazjum w Krakowie.

Panowie regularnie urządzali sobie spacerunki po Krakowie i dyskutowali na tematy matematyczne. Zaintrygowany Hugo Steinhaus ponoć podzielił się z nowo poznanymi kolegami problemem matematycznym, nad którym aktualnie pracował. Jego zdziwienie nie miało granic, gdy w kilka dni później Stefan Banach przyniósł mu gotowe rozwiązanie! Spotkanie zaowocowało wspólną publikacją i wieloletnią współpracą.

Profesor Banach, współtwórca analizy funkcjonalnej, stał się jednym z najsłynniejszych matematyków XX wieku i najważniejszą postacią lwowskiej szkoły matematycznej.

Nikodym pracował w Warszawie i Krakowie, po II wojnie światowej wyjechał do USA.

Wiele ważnych wyników matematycznych jest dziś związanych z jego nazwiskiem.

Steinhaus wyjechał do Lwowa, po wojnie pracował we Wrocławiu mając na swoim koncie liczne osiągnięcia matematyczne, napisał też wspaniałe książki popularyzujące matematykę.

W setną rocznicę najsłynniejszej matematycznej dyskusji na Plantach Krakowskich (w okolicach Wawelu, w rejonie ul. Podzamcze) odsłonięto ławkę z figurami Banacha i Nikodyma. Ufundowała ją firma Astor, a figury wykonał krakowski rzeźbiarz, prof. Stefan Dousa. Ta ławka symbolizuje obecność nauki w naszym życiu. Może skłoni do tego, aby przysiąść się do uczonych, na chwilę oderwać się od smartfonów i porozmawiać o sprawach naukowych - mówił podczas odsłonięcia pomnika prof. Stanisław Kistryn, prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Tekst powstał w oparciu o informacje z serwisu Wikipedia oraz artykułu autorstwa Piotra Tymczaka w "Dzienniku Polskim" z 14 października 2016 r.

Marcowe szkolenia Web of Science

ADAM RUTA

Zapraszamy do udziału w szkoleniach on-line, podczas których będzie omawiany m.in. sposób korzystania z wyszukiwarki plików pełnotekstowych Kopernio; jak gromadzić i wykorzystywać bibliografię załącznikową EndNote online oraz jak docenić proces recenzji naukowych. Szkolenia prowadzone przez Pana Marcina Kapczyńskiego odbędą się w dniach 12-14 marca.

Tematyka szkoleń:

12.03 – Kopernio – najkrótsza droga do pełnych tekstów – >>[rejestracja](#)

13.03 – EndNote online – jak gromadzić i wykorzystywać bibliografię załącznikową – >>[rejestracja](#)

14.03 – Publons – Jak docenić proces recenzji naukowych – >>[rejestracja](#)

Linki do rejestracji na szkolenia znajdą Państwo także na stronie domowej Biblioteki.

Zapraszamy!

